

בש"פ 2608/18 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 2608/18
בש"פ 2708/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקשת בבש"פ 2608/18
והמשיבה בבש"פ 2708/18: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב בבש"פ 2608/18 והעורר פלוני
בבש"פ 2708/18:

בקשה להארכת מעצר בתשעים ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, או עד למתן פסק דין בתפ"ח 20668-07-17 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם; ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת נ' בכר) במ"ת 20705-07-17, מיום 29.3.18, בבקשה לעיון חוזר בתנאי מעצר

בשם המבקשת בבש"פ 2608/18 עו"ד עידית פרג'ון
והמשיבה בבש"פ 2708/18:

בשם המשיב בבש"פ 2608/18 עו"ד חי הבר
והעורר בבש"פ 2708/18:

החלטה

לפני ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט נ' בכור) במ"ת 20705-07-17 מיום 29.3.2018, בגדרה נדחתה בקשת העורר בבש"פ 2708/18 והמשיב בבש"פ 2608/18 (להלן: העורר) לעיון חוזר על תנאי מעצרו; וכן, בקשת המשיבה בבש"פ 2708/18 והמבקשת בבש"פ 2608/18 (להלן: המשיבה) להארכת מעצרו של העורר בתשעים ימים, לפי סעיף 62(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

רקע עובדתי

1. ביום 10.7.2017 הוגש לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד כתב אישום נגד העורר, המייחס לו שורה של עבירות שבוצעו כלפי שש מתלוננות, ביניהן אינוס במרמה (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעיף 345(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק; תקיפה הגורמת חבלה של ממש (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעיף 380 לחוק; ותקיפה שלא כדין (ריבוי עבירות) - עבירה לפי סעיף 379 לחוק.

2. על פי עובדות כתב האישום, במשך תקופה של כ-3 שנים הציג עצמו העורר, לפני 6 מתלוננות, כאיש המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים שתפקידו ראש יחידת "כידון". העורר עשה שימוש במצג השווא האמור במטרה להונות את המתלוננות, לקבל מהן סכומי כסף שונים ולגרום להן לקיים עמו מערכות יחסים אינטימיות. במסגרת מצג השווא נהג העורר לטעון בכזב לפני המתלוננות כי במסגרת תפקידו במוסד הוא נוטל חלק במבצעים מורכבים הדורשים ממנו לשהות בחו"ל פעמים רבות, ולהתקשר לחלקן תוך שהוא מתחזה לדמויות בדויות הנחזות להיות עובדים במוסד תחת פיקודו. נוסף על כך, נהג העורר להציע למתלוננות להתגייס למוסד תוך שהעבירן הליכי גיוס פיקטיביים שכללו, בין היתר, הטלת משימות רבות ומגוונות בתדירות יומית, ובכלל זה קיום יחסי מין עמו וגיוס סכומי כסף עבורו. בחלק מן האירועים אף נקט העורר בהתנהלות בריונית ואלימה כלפי אחת המתלוננות ובכך גרם לה חבלות של ממש. התנהלות העורר הגיעה עד כדי השתלטות על שיגרת חייהן של חלק מן המתלוננות, תוך הטלת מורא, השפלה וביזוי.

3. עם הגשת כתב האישום נגד העורר הגישה המשיבה בקשה למעצרו עד תום ההליכים (מ"ת 20705-07-17). בקשה זו התקבלה ביום 1.10.2017 (השופט ע' קובו), תוך שנקבע כי ככל שהעורר יעבור תהליך של שינוי והפנמה, בכל דרך אשר תהא, ובאופן אשר יהיה בו כדי להצביע על הפחתת מסוכנותו והאפשרות לתת בו אמון, הוא יורשה להגיש בקשה לעיון חוזר בהחלטה זו, אשר תיבחן לגופה (להלן: החלטת המעצר). בחלוף כחודש ממתן החלטת המעצר הגיש העורר בקשה לעיון חוזר. ביום 3.12.2017 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת העורר (השופט ע' קובו) בהסתמך על תסקיר שירות מבחן בעניינו והורה על המשך מעצרו, אך זאת בפיקוח אלקטרוני ותחת תנאים מגבילים. על החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית משפט זה (בש"פ 9437/17), בו נטען כי לא חל שינוי נסיבות אשר הצדיק עיון חוזר. בית משפט זה בהחלטתו מיום 6.12.2017 (השופט י' וילנר), קיבל את הערר תוך שקבע כי לא התקיימו תנאים המצדיקים עיון חוזר בהחלטת המעצר (להלן: ההחלטה בערר הראשון). עם זאת, נקבע בשולי החלטה זו כי "במידה והמשיב אכן יעבור תהליך טיפולי משמעותי אשר יניב תוצאות של שינוי והפנמה, יהיה מקום לשוב ולשקול עיון חוזר בהחלטת המעצר הראשונה". ביום 8.1.2017 הגיש העורר לבית המשפט המחוזי בקשה נוספת לעיון חוזר בתנאי מעצרו, בטענה כי הוא עומד בתנאי ההחלטה בערר הראשון. בקשה זו נדחתה ביום 29.3.2018 (השופט נ' בכור) לאחר שקיים דיון בעניינו, והיא ההחלטה מושא ערר זה.

טענות הצדדים

עמוד 2

4. במסגרת ערר זה טוען העורר כי יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר, או לחלופין להורות על מעצר במקום חליפי תחת איזוק אלקטרוני. לטענתו, מאחר שעל פי פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971 לא ניתן לשלב את העורר בטיפול ייעודי כלשהו, ולאחר שאף פנייתו לשירות בתי הסוהר להכנסת מטפלת פרטית לבית המעצר בו הוא שוהה נדחתה, הרי שמוצתה כל אפשרות לשלב את העורר בהליך טיפול בתוככי בית המעצר. משאלו הם פני הדברים, ובשים לב להחלטה בערר הראשון ולתסקירי שירות המבחן שהוגשו מטעמו הממליצים על שחרורו לחלופת מעצר, יש מקום להורות על שחרורו של העורר לחלופת מעצר ולשלב בטיפול ייעודי בביתו.

5. מנגד, בדיון שהתקיים לפני ביום 1.4.2018, טענה המשיבה כי לא חל שינוי נסיבות אשר הצדיק עיון חדש על החלטת המעצר. כמו כן, אף לא חל שינוי נסיבות מההחלטה בערר הראשון, לפיה העבירות המיוחסות לעורר מקימות חזקת מסוכנות, המתחזקת נוכח ריבוי העבירות, חומרתן ופרק הזמן הממושך שבמהלכו בוצעו המעשים המיוחסים לו. עוד טענה המשיבה כי אין מקום כלל להעניק טיפול, שעה שהעורר עצמו מכחיש את ביצוע חלקן של העבירות המיוחסות לו. בנסיבות אלו ולנוכח האמור, יש לדחות את הערר ולהורות על הארכת מעצרו של העורר בתשעים ימים נוספים.

דיון והכרעה

6. לאחר עיון בטענות שהוגשו מטעם הצדדים ולאחר שמיעת באי-כוחם בדיון שהתקיים לפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות ודין הבקשה להארכת מעצרו של העורר בתשעים ימים להתקבל.

7. בקשתו של העורר לעיון חוזר מתאפשרת מכוח סעיף 52(א) לחוק המעצרים, הקובע כי עצור רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בעניין הנוגע למעצר, אם נתגלו עובדות חדשות, השתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה. התנאים הקבועים בסעיף זה רלוונטיים אף בענייננו, ואין בהחלטה בערר הראשון של בית משפט זה כדי לפטור את העורר מהוכחתם.

8. הלכה נושנה היא לפנינו כי לשם התקיימות "שינוי נסיבות" כאמור בסעיף 52(א), נדרש מידע אשר יכול היה להניא את השופט מלתת את החלטתו המקורית, לו היה מודע למידע בשעת נתינתה (בש"פ 9604/17 מאיר אברג'יל נ' מדינת ישראל (19.12.2017)); בש"פ 314/87 ועקנין נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(4) 511 (1987)). לא מצאתי שהעורר הצביע על מידע שכזה. העורר מסתמך אך על תסקיר שירות המבחן השלישי במספר, אשר אף כדבריו, שב וחזר על המלצותיו מהתסקירים הקודמים בלבד. לנוכח העובדה שאף לפני בית המשפט המחוזי, עת שנתן את החלטת המעצר, עמד תסקיר מבחן דומה בתוכנו, לא עלה בידיו להוכיח שינוי נסיבות כאמור.

9. הגדרת פרק זמן מסוים כ"זמן ניכר" כמשמעותו בסעיף 52(א) לחוק המעצרים מושפעת מנסיבות העניין ומתקבלת מן האיזון שבין הפגיעה בנאשם בשל הזמן שחלף, לבין האינטרס הציבורי כי הוא ימשיך לשהות במעצר. בגדר איזון זה יש להביא בחשבון את טיב האישומים המיוחסים לנאשם, מידת המסוכנות הנשקפת ממנו, התנהגותו במעצר ונסיבותיו האישיות (בש"פ 6745/17 יונס נ' מדינת ישראל (26.09.2017)); בש"פ 7371/17 רוחן נ' מדינת ישראל (08.10.2017)). בענייננו, העורר פנה לבית המשפט המחוזי בתוך כחודש בלבד ממתן ההחלטה בערר הראשון, ובקשתו הנוכחית נידונה לפני בתוך פחות מארבעה חודשים ממתן החלטה זו. נוכח האמור, לא שוכנעתי שפרק הזמן שחלף מצדיק כשלעצמו עיון חוזר בהחלטה על מעצרו.

10. אמת היא כי על פי ההחלטה בערר הראשון, ככל שהעורר אכן יעבור תהליך טיפולי משמעותי אשר יניב תוצאות של שינוי והפנמה, יהיה מקום לשוב ולשקול עיון חוזר בהחלטת המעצר. אמת אף היא שאין בידיו של העורר לקבל טיפול בתוך כותלי בית המעצר במצב הדברים הנוכחי. ואולם, פשיטא שהעורר איננו זכאי להניח את המבוקש כדי לזכות בו. דהיינו, אין מקום לזכות את העורר בשחרור לחלופת מעצר כדי שיוכל לעמוד בתנאים שנקבעו לשקילה מחדש של תנאי המעצר. במובן מסוים, העורר אכן כלוא בתוך מעגל קסמים, אלא שבכוחו הוא לקטוע את המעגל, ולכן דברי בית משפט זה אינם דברים בעלמא.

11. אם כן, לא עלה בידיו של העורר להוכיח את התקיימותם של מי מהיסודות הקבועים בסעיף 52(א) לחוק המעצרים.

12. באשר לבקשה להארכת מעצרו של העורר בתשעים ימים. הלכה היא כי בעת בחינת בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, על בית המשפט לבחון, בין היתר, את תקופת מעצרו של הנאשם, את קצב התקדמות ההליך, את חומרת המעשים המיוחסים לו ואת המסוכנות הנשקפת ממנו (בש"פ 418/18 מדינת ישראל נ' בריל (22.01.2018); בש"פ 419/18 מדינת ישראל נ' פלוני (25.01.2018)). בענייננו, מסוכנותו של העורר אינה ספקולטיבית או לכאורית, כטענתו, כי אם ממשית ונובעת כאמור מריבוי המתלוננות, מחומרת העבירות המיוחסות לו ומפרק הזמן הממושך בו ביצע אותן. מסוכנות זו אף מתחזקת נוכח העובדה שהעורר היתל אף בבני משפחתו הקרובים ואף באשתו. לנוכח זאת, לא השתכנעתי כי יש באפשרויות החלופה המוצעות כדי לאיין את מסוכנותו של העורר, מגבילות ככל שיהיו.

13. סוף דבר. הערר נדחה, ומעצרו של העורר יוארך החל מיום 10.4.2018 בתשעים ימים נוספים או עד למתן פסק דין בתפ"ח 20668-07-17 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ז בניסן התשע"ח (2.4.2018).

שׁוֹפֵט